

Główny Inspektorat Weterynarii

ASF - ubój,
oznakowanie oraz
umieszczanie
na rynku mięsa i
jego przetworów –
pozyskanych od
świń i dzików.

Występowanie ASF na terenie Polski

Obszary występowania środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt zostały określone w załączniku do Decyzji Wykonawczej Komisji 2014/709/UE:

1. Obszar ochronny – część I załącznika (kolor żółty),
2. Obszar objęty ograniczeniami – część II załącznika (kolor czerwony),
3. Obszar zagrożenia – część III załącznika (kolor niebieski).

Występowanie ASF na terenie Polski

Legenda/Legend:

📍 ognisko ASF u świń/
ASF outbreak in pigs

📍 przypadek ASF u dzika/
ASF case in wild boar

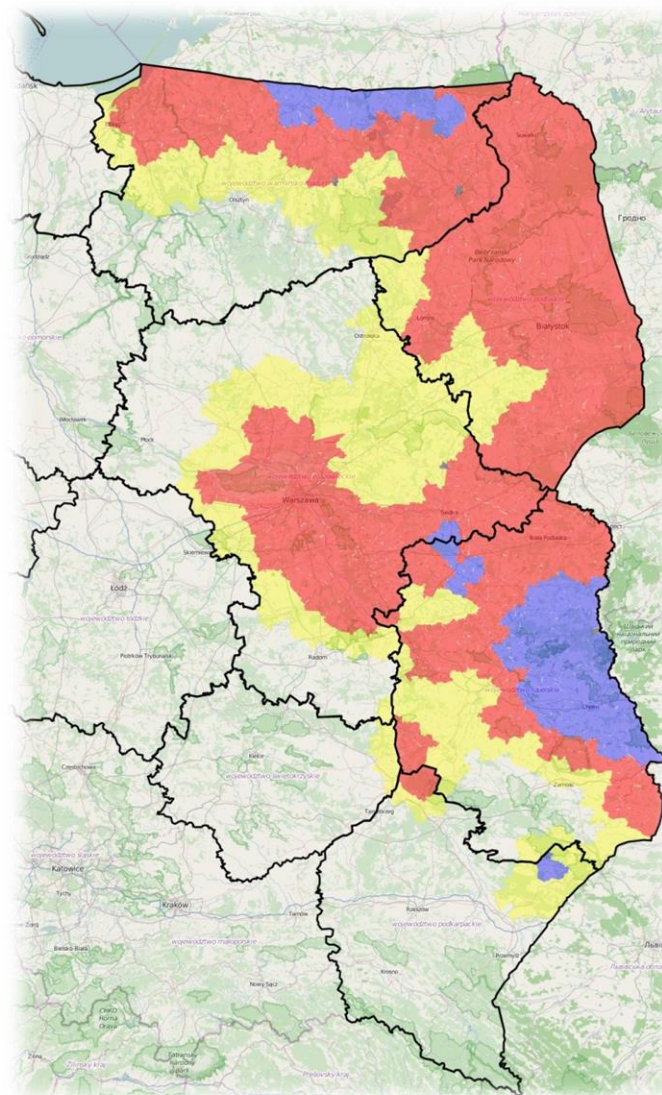
🟦 Obszar zagrożenia*/
Part III of Annex **

🟥 Obszar objęty ograniczeniami*/
Part II of Annex **

🟡 Obszar ochronny*/
Part I of Annex **

* w rozumieniu przepisów rozporządzenia MRiRW
z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków
podejmowanych w związku z wystąpieniem
afrykańskiego pomoru świń

** to Commission Implementing Decision
2014/709/EU

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 1 – świnie przemieszczane z obszaru ochronnego

Zwierzęta, które znajdują się w gospodarstwie w obszarze ochronnym (części I załącznika) mogą być przemieszczane do rzeźni pod warunkiem, że:

- gospodarstwo spełnia wymagania przewidziane dla obszaru ochronnego (części I załącznika),
- zwierzęta na 24 h przed przemieszczeniem zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii,
- formalna kontrola (dokumentacja, oznakowanie) nie budzi zastrzeżeń.

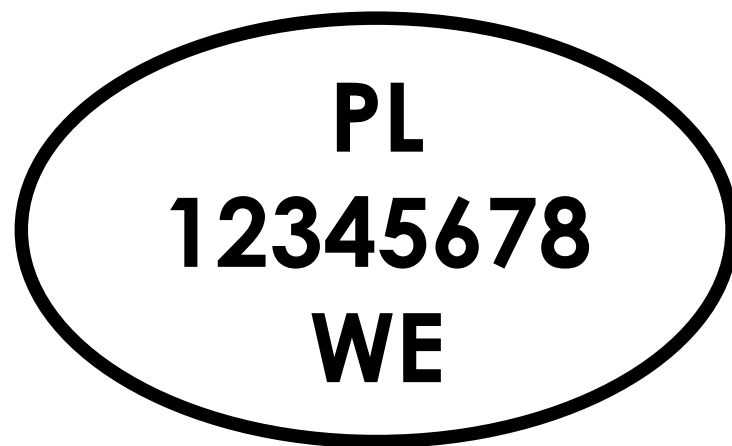
Poświadczeniem spełnienia wymagań jest wystawione przez wyznaczonego urzędowego lekarza weterynarii świadectwo zdrowia na partię zwierząt. Zachowuje ono ważność przez 48 godzin od chwili wystawienia.

Wzór został opracowany przez Główny Inspektorat Weterynarii.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 1 – świnie przemieszczane z obszaru ochronnego

Mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, mięso mielone, MOM i produkty mięsne pozyskane i otrzymane od świń pochodzących z gospodarstw z obszaru ochronnego są znakowane znakiem weterynaryjnym w kształcie:

Produkt taki może być dystrybuowany bez ograniczeń na terenie kraju, UE oraz państw trzecich, z zastrzeżeniem specyficznych wymagań krajów trzecich, zakazujących wwozu mięsa wieprzowego z jakichkolwiek obszarów.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 2 – świnie przemieszczane z obszaru objętego ograniczeniami

Świnie takie mogą być jednak przemieszczane w ramach tego samego obszaru bezpośrednio do uboju do rzeźni, pod warunkiem, że:

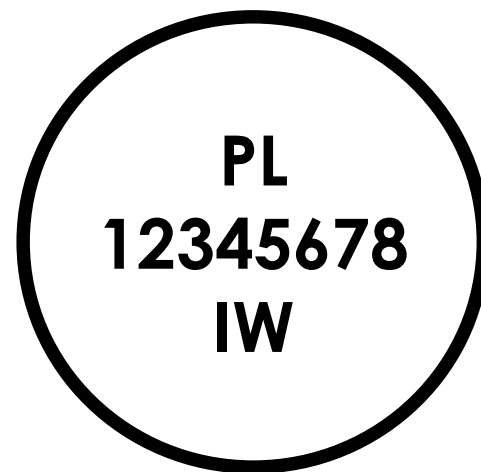
- właściwy powiatowy lekarz weterynarii wydał pozwolenie na przemieszczenie,
- maksymalnie 24 h przed przemieszczeniem zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii,
- dodatkowo w ramach badania przedubojowego w gospodarstwie formalna kontrola (dokumentacja, oznakowanie) nie budzi zastrzeżeń.

Poświadczeniem spełnienia wymagań jest wystawione przez wyznaczonego urzędowego lekarza weterynarii świadectwo zdrowia na partię zwierząt. Zachowuje ono ważność przez 48 godzin od chwili wystawienia.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 2 – świnie przemieszczane z obszaru objętego ograniczeniami

W takim przypadku mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, MOM, mięso mielone i produkty mięsne* są znakowane znakiem weterynaryjnym w kształcie:

UWAGA!!!

Dystrybucja ograniczona wyłącznie na terenie Polski.

* - Mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, mięso mielone, mogą zostać poddane obróbce, w parametrach gwarantujących zniszczenie wirusa ASF (rozp. MRiRW z 21.10.2015 r. lub dyrektywa Rady 2002/99/WE). Tak uzyskane produkty mięsne mogą być oznakowane weterynaryjnym znakiem identyfikacyjnym **w kształcie owalu**. Dystrybucja bez ograniczeń. Z wyjątkiem określonych krajów trzecich zakazujących wwóz takich produktów. Konieczność wystawienia świadectwa zdrowia.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2016 r. w sprawie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszaru podlegającego ograniczeniom w zakresie zdrowia zwierząt (Dz. U. poz. 1762)

Załącznik nr 2

RODZAJE OBRÓBKI, KTÓREJ PODDAJE SIĘ PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO
W CELU WYELIMINOWANIA CZYNNIKA CHOROBOTWÓRCZEGO

Część A

Mięso i produkty mięsne

Lp.	Rodzaj obróbki ¹⁾	Choroba zakaźna zwierząt							
		pryszczycza	klasyczny pomór świń	choroba pęcherzykowa świń	afrykański pomór świń	księgosusz	rzekomy pomór drobiu	grypa ptaków	pomór małych przeżuwaczy
1	Obróbka cieplna w hermetycznie zamkniętym opakowaniu przy wskaźniku sterylizacji F ₀ w wysokości co najmniej 3,00 ²⁾	+	+	+	+	+	+	+	+
2	Obróbka cieplna przeprowadzona w temperaturze co najmniej 70°C, którą uzyskuje się wewnątrz mięsa	+	+	+	0	+	+	+	+
3	Dokładne gotowanie mięsa, uprzednio oddzielonego od kości i tłuszczu, ogrzanego w taki sposób, że temperatura co najmniej 70°C wewnątrz mięsa jest utrzymywana co najmniej przez 30 minut	+	0	0	0	0	0	0	0
4	Obróbka cieplna przeprowadzona w temperaturze co najmniej 80°C, którą uzyskuje się wewnątrz mięsa	+	+	+	+	+	+	+	+

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 2 – świnie przemieszczane z obszaru objętego ograniczeniami

ODSTĘPSTWA OD ZAKAZU

Świnie takie mogą być przemieszczane do uboju do wyznaczonej rzeźni, pod warunkiem, że:

- 30 dni przed przemieszczeniem świń do rzeźni, nowe świnie nie zostały wprowadzona do gospodarstwa,
- przemieszczane do rzeźni świnie przebywały w gospodarstwie przez min. 30 dni,
- **badanie laboratoryjne świń na obecność materiału gen. wirusa ASF maksymalnie na 7 dni przed przemieszczeniem (przed 12.04.2019 – 15 dni),**
- **maksymalnie 24 h przed przemieszczeniem zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii,**
- dodatkowo w ramach badania przedubojowego w gospodarstwie formalna kontrola (dokumentacja, oznakowanie) nie budzi zastrzeżeń.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 2 – świnie przemieszczane z obszaru objętego ograniczeniami

LUB

- o **zintensyfikowane kontrole w gospodarstwie.**

Poświadczeniem spełnienia wymagań jest wystawione przez wyznaczonego urzędowego lekarza weterynarii świadectwo zdrowia na partię zwierząt. Zachowuje ono ważność przez 48 godzin od chwili wystawienia.

Na terenie Polski zalecana jest metoda badania laboratoryjnego przed przemieszczeniem do rzeźni.

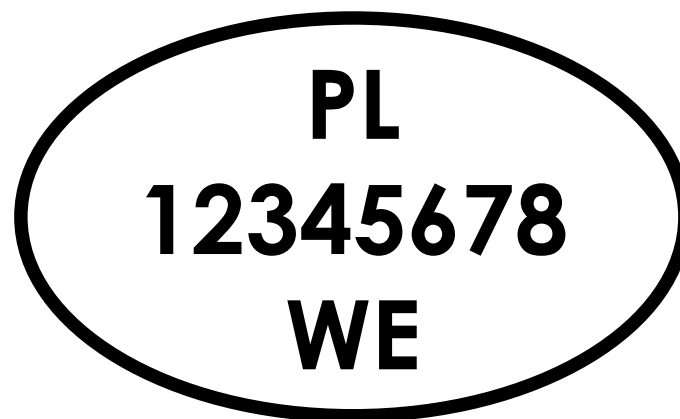
Zalecane jest prowadzenie badań w ramach przemieszczenia świń do rzeźni w ramach obszaru objętego ograniczeniami.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 2 – świnie przemieszczane z obszaru objętego ograniczeniami

Oznakowanie świeżego mięsa, mięsa mielonego, mięsa odkostnionego mechanicznie, surowych wyrobów mięsnych i produktów mięsnych, które mogą być w drodze odstępstwa przedmiotem wysyłki do innych państw (z wyjątkiem państw trzecich zakazujących wwozu mięsa wieprzowego tak pozyskanego):

- o znak jakości zdrowotnej dla świeżego mięsa, przewidziany w rozdziale III sekcja I załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 (**znak owalny**),
- o znak identyfikacyjny dla mięsa mielonego, mięsa odkostnionego mechanicznie, surowych wyrobów mięsnych i produktów mięsnych, przewidziany w sekcji I załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 (**znak owalny**).

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

Świnie takie mogą być przemieszczane bezpośrednio do uboju do wyznaczonej rzeźni w ramach tego samego obszaru, pod warunkiem, że:

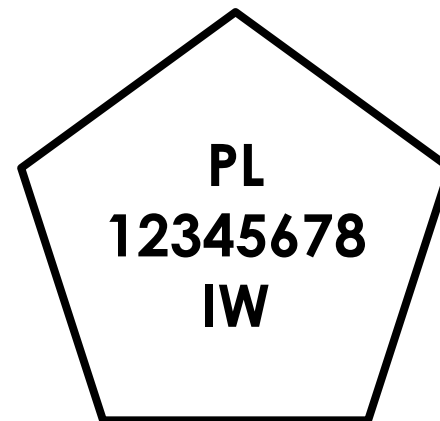
- właściwy powiatowy lekarz weterynarii wydał pozwolenie na przemieszczenie,
- maksymalnie 24 h przed przemieszczeniem zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii,
- dodatkowo w ramach badania przedubojowego w gospodarstwie formalna kontrola (dokumentacja, oznakowanie) nie budzi zastrzeżeń.

Poświadczeniem spełnienia wymagań jest wystawione przez wyznaczonego urzędowego lekarza weterynarii świadectwo zdrowia na partię zwierząt. Zachowuje ono ważność przez 48 godzin od chwili wystawienia.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

W takim przypadku mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, MOM, mięso mielone i produkty mięsne* są znakowane znakiem jakości zdrowotnej (na tuszach, półtuszach, ćwierćtuszach) lub weterynaryjnym znakiem identyfikacyjnym (na etykietach), w kształcie:

UWAGA!!!

Dystrybucja ograniczona wyłącznie w obszarze zagrożenia.

* - Mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, mięso mielone, mogą zostać poddane obróbce, w parametrach gwarantujących zniszczenie wirusa ASF (rozp. MRiRW z 21.10.2015 r. lub dyrektywa Rady 2002/99/WE). Tak uzyskane produkty mięsne mogą być oznakowane weterynaryjnym znakiem identyfikacyjnym **w kształcie owalu**. Dystrybucja bez ograniczeń. Z wyjątkiem określonych krajów trzecich zakazujących wwóz takich produktów. Konieczność wystawienia świadectwa zdrowia.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

ODSTĘPSTWA OD ZAKAZU

Świnie takie mogą być przemieszczane bezpośrednio do uboju do rzeźni poza obszar zagrożenia, jeśli nie jest możliwy ubój w ramach obszaru pod warunkiem, że:

- właściwy PLW poinformował PLW właściwego dla rzeźni o przemieszczeniu i dotarciu partii świń do rzeźni,
- 30 dni przed przemieszczeniem świń do rzeźni, nowe świnie nie były wprowadzane do gospodarstwa,
- przemieszczane do rzeźni świnie przebywały w gospodarstwie przez min. 30 dni,
- badanie laboratoryjne na obecność materiału gen. wirusa ASF – 7 dni przed przemieszczeniem **(przed 12.04.2019 – 15 dni)**, LUB
 - **zintensyfikowane kontrole w gospodarstwie.**
- maksymalnie 24 h przed przemieszczeniem zostały zbadane klinicznie przez urzędowego lekarza weterynarii,
- dodatkowo w ramach badania przedubojowego w gospodarstwie formalna kontrola (dokumentacja, oznakowanie) nie budzi zastrzeżeń.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

Poświadczeniem spełnienia wymagań jest wystawione przez wyznaczonego urzędowego lekarza weterynarii świadectwo zdrowia na partię zwierząt. Zachowuje ono ważność przez 48 godzin od chwili wystawienia.

Na terenie Polski zalecane jest przeprowadzenie badania laboratoryjnego przed przemieszczeniem świń do rzeźni.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

ODSTĘPSTWA OD ZAKAZU – DODATKOWE WYMAGANIA

Transport:

- świnie są przewożone do uboju bezpośrednio, bez zatrzymywania się i rozładunku do wyznaczonej rzeźni;
- jeżeli transport odbywa się poza obszar zagrożenia – wówczas wyłącznie określonymi trasami przewozu;
- pojazdy muszą być czyszczone i dezynfekowane jak najszybciej po rozładunku;

Rzeźnia:

- wyznaczona przez PLW do uboju świń z obszaru zagrożenia,
- pełny rozdział uboju i produkcji (rozdział dni uboju, lub na koniec dnia ubojowego),
- uboczne produkty pochodzące z ubitych świń z obszaru zagrożenia – segregacja i przekazanie do przetwórstwa w technologii gwarantującej zniszczenie wirusa ASF.

MIĘSO WIEPRZOWE

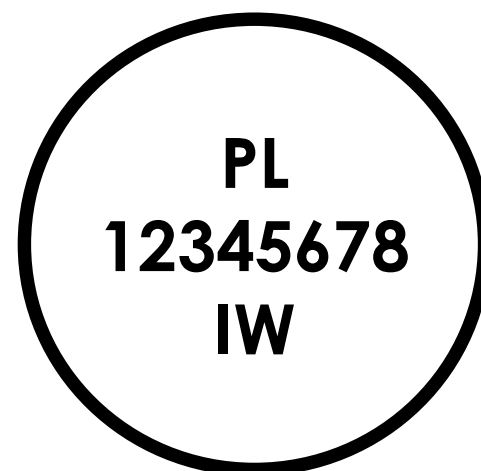
Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

ODSTĘPSTWA OD ZAKAZU – DODATKOWE WYMAGANIA

Zakłady inne niż rzeźnia:

- zakłady produkujące, przechowujące i przetwarzające świeże mięso, mięso mielone, mięso odkostnione mechanicznie, surowe wyroby mięsne i produkty mięsne uzyskane ze świń pochodzących z obszaru zagrożenia, muszą być również wyznaczone specjalnie do tego celu przez PLW;

W takim przypadku mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, mięso mielone, MOM i produkty mięsne* są znakowane znakiem weterynaryjnym, w kształcie:

Dystrybucja ograniczona do terenu Polski.

MIĘSO WIEPRZOWE

Scenariusz 3 – świnie przemieszczane z obszaru zagrożenia

* - Mięso wieprzowe, surowe wyroby mięsne, mięso mielone, mogą zostać poddane obróbce, w parametrach gwarantujących zniszczenie wirusa ASF (rozp. MRiRW z 21.10.2015 r. lub dyrektywa Rady 2002/99/WE). Tak uzyskane produkty mięsne mogą być oznakowane weterynaryjnym znakiem identyfikacyjnym **w kształcie owalu**. Dystrybucja bez ograniczeń. Z wyjątkiem określonych krajów trzecich zakazujących wwóz takich produktów. Konieczność wystawienia świadectwa zdrowia.

MIĘSO WIEPRZOWE

Ubój na użytek własny w gospodarstwie na terenie obszarów

Ubój na użytek własny w gospodarstwie zlokalizowanym na terenie obszarów objętych ASF jest dozwolony pod warunkiem, że:

- świnie przebywają w gosp. minimum 30 dni przed ubojem,
- świnie zostaną poddane badaniu przedubojowemu przez urzędowego lekarza weterynarii,
- mięso pozyskane od tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu,
- zostaną pobrane próbki do badania laboratoryjnego na obecność wirusa ASF:
 - na terenie obszaru zagrożenia (część III załącznika) – obowiązkowo,
 - na terenie obszaru ochronnego (część I załącznika) oraz objętego ograniczeniami (część II załącznika) – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń.

Zabrania się w gospodarstwach położonych na obszarze ochronnym (część I załącznika), obszarze objętym ograniczeniami (część II załącznika) oraz obszarze zagrożenia (część III załącznika) prowadzenia uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny innych niż utrzymywane w tym gospodarstwie.

MIĘSO DZIKÓW

Odstrzelonych na terenie obszarów

Każdy dzik odstrzelony na obszarze ochronnym (część I), obszarze objętym ograniczeniami (część II) albo obszarze zagrożenia (część III) jest niezwłocznie dostarczany wraz ze wszystkimi częściami ciała, w tym z narządami wewnętrznymi, do położonego na tym samym obszarze:

- do punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny, lub
- innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Tusze, wszystkie części ciała oraz skóry dzików odstrzelonych na ww. obszarach opuścić ww. obiekty, wyłącznie po uzyskaniu ujemnego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF, dla wszystkich sztuk znajdujących się w danym obiekcie.

MIĘSO DZIKÓW

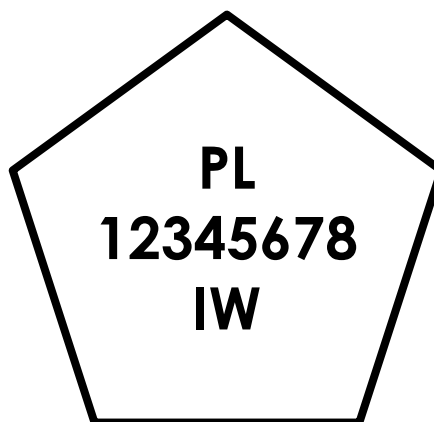
Odstrzelonych na terenie obszarów

Tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się afrykańskiego pomoru świń.

Zabronione jest wysyłanie **poza te obszary** mięsa dzików i produktów z niego wytworzonych, odstrzelonych na:

- obszarze objętym ograniczeniami (**część II**) – pomimo wyniku ujemnego na ASF, oraz
- obszarze zagrożenia (**część III**) – pomimo wyniku ujemnego na ASF.

Tak pozyskane mięso jest znakowane znakiem weterynaryjnym w kształcie:

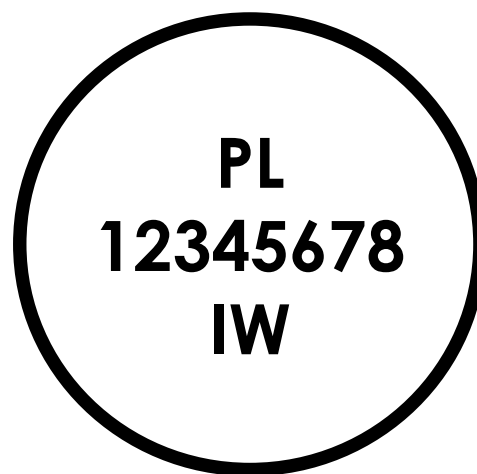

MIĘSO DZIKÓW

Odstrzelonych na terenie obszarów

Dozwolone jest wysyłanie poza obszar odstrzału, na terenie Polski mięsa dzików i produktów z niego wytworzonych, odstrzelonych na obszarze ochronnym **(część I) – wynik ujemny na ASF.**

Tak pozyskane mięso jest znakowane znakiem weterynaryjnym w kształcie:

PRODUKTY MIĘSNE

Z dzików odstrzelonych na terenie obszarów

Dozwolone jest wysyłanie produktów mięsnych wyprodukowanych z mięsa dzików odstrzelonych na **obszarze ochronnym i obszarze objętym ograniczeniami** poza te obszary do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pod warunkiem że produkty te zostały poddane jednej z poniżej wymienionej obróbce gwarantującej obecność wirusa:

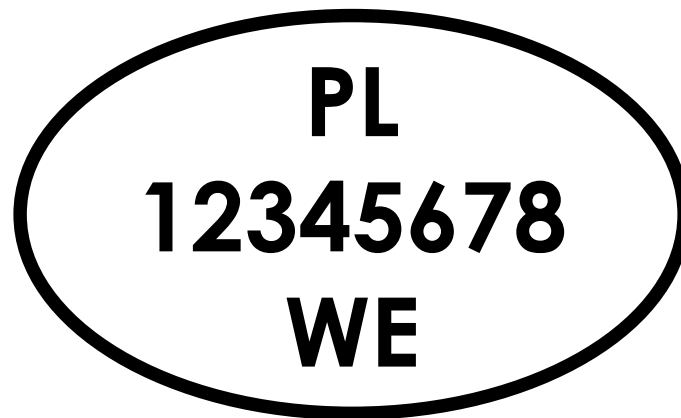
- obróbka termiczna w hermetycznie zamkniętym pojemniku przy wartości F0 wynoszącej 3,00 lub większej, **lub**
- obróbka termiczna w hermetycznie zamkniętym pojemniku w przynajmniej 60 °C przez minimum 4 godziny, podczas tego okresu czasu temperatura przynajmniej 70 °C musi utrzymywać się wewnątrz pojemnika przez 30 minut.

Produkty takie powstają w zakładach specjalnie do tego celu wyznaczonych. Brak takich zakładów na terenie Polski.

MIĘSO DZIKÓW

Odstrzelonych na terenie obszarów

Tak wytworzone produkty mięsne z mięsa dzików są znakowane znakiem weterynaryjnym w kształcie owalu:

Na partię wysyłkową wystawiane jest świadectwo zdrowia, w którym została zamieszczona informacja w brzmieniu: Produkty zgodne z decyzją Komisji 2014/709/UE (*).

Decyzja o wycofaniu mięsa i produktów mięsnych, w przypadku jeśli świnie były dostarczone do rzeźni z gospodarstwa wyznaczonego jako ognisko ASF

Podstawa prawna:

- Art. 9 ust. 3 ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego:

Nie wprowadza się na rynek mięsa i produktów mięsnych, które zostały pozyskane ze zwierząt z gatunków wrażliwych na jedną z chorób zakaźnych zwierząt, wymienioną w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2, **poddanych ubojowi w rzeźni w czasie, gdy znajdowały się tam:**

- 1) **zwierzęta podejrzane o zakażenie** lub zakażone, podejrzane o chorobę zakaźną zwierząt lub chore na tę chorobę,
- 2) tusze lub części tusz zwierząt, o których mowa w pkt 1 – chyba że takie podejrzenie, zakażenie lub choroba zostały wykluczone.

Decyzja o wycofaniu mięsa i produktów mięsnych, w przypadku jeśli świnie były dostarczone do rzeźni z gospodarstwa wyznaczonego jako ognisko ASF

Podstawa prawna:

- § 4 ust. 3 lit. b tiret czwarte - Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia wystąpienia choroby w gospodarstwie wyznacza je jako ognisko choroby oraz (...) nakazuje (...) zniszczenie lub unieszkodliwienie, pod urzędowym nadzorem, w sposób określony w rozporządzeniu (...) nr 1069/2009 (...) mięsa pozyskanego ze świń poddanych ubojowi w okresie **od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w tym gospodarstwie.**

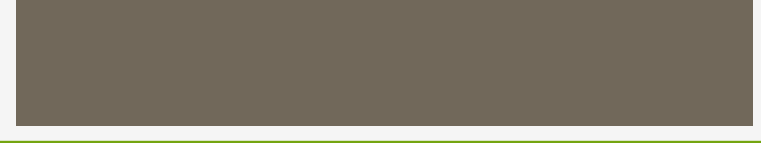
Informacje z gospodarstwa wyznaczonego jako ognisko

- kiedy zostały pobrane próbki, na podstawie których stwierdzono występowanie choroby w gospodarstwie?
 - czy próbki były pobrane od zwierząt podejrzanych o chorobę lub padłych czy od zwierząt klinicznie zdrowych?
 - jaki jest wynik badania serologicznego (ELISA / IPT)?
- jeśli dodani wynik badań serologicznych to za maksymalny okres inkubacji choroby przyjmuje się 21 dni do dnia pobrania próbek, jeśli wynik ujemny 15 dni;
- jeśli w dniu, w którym były przemieszczone świnie do rzeźni pobrano próbki, w których stwierdzono obecność wirusa u świń to prawdopodobne wprowadzenie czynnika zakaźnego miało miejsce wcześniej

Informacje z gospodarstwa wyznaczonego jako ognisko

- czy i w jakim okresie były padnięcia w gospodarstwie, jeśli tak to czy kiedy, ile sztuk (jaki odsetek zwierząt), w jakich grupach wiekowych?
- czy / kiedy / od ilu sztuk w gospodarstwie / od jakich zwierząt (żywe / padłe) były pobierane próbki w kierunku ASFV (przed pobraniem próbek w wyniku badania których wyznaczono ognisko), czy lekarz, który pobierał próbki, pobierał próbki również w innych gospodarstwach / pobierał próbki również od dzików / uczestniczył w działaniach związanych ze zwalczaniem ASF / przebywał w analizowanym okresie w gospodarstwach uznanych później za ogniska choroby?

→ te informacje mogą pozwolić na skrócenie okresu, który przyjmuje się do określenia daty prawdopodobnego wprowadzenia wirusa ASF do gospodarstwa

Dziękuję Państwu za uwagę!